1849. No. 67.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 21 AUGUSTUS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 17 Augustus 1849, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 9,75.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 135,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . - 135,00.

Leeuwarden, den 18 Augustus 1849.

Voor den Gouverneur van Friesland afwezig,
Het Lid der Gedeputeerde Staten,
S. SALVERDA.

COMMISSARISSEN UIT **GEDEPUTEERDE STATEN** van *Friesland*, mede uitmakende de Commissie belast met de keuring van de Dekhengsten en veulendragende Merrien binnen deze Provincie, maken bij deze bekend:

1°. Dat op Woensdag den 29 Augustus 1849, des voormiddags ten tien ure, te Leeuwarden, in het Zaailand, ter voldoening aan het bepaalde bij art. 30 van het Reglement op de Paardenfokkerij in de provincie Friesland, door de Staten op 6 Maart 1849 vastgesteld en bij Z. M. besluit van den 9 Mei 1849, goedgekeurd, zal plaats hebben de toewijzing van *negen* premien aan de Eigenaars van de *negen* beste zwarte of bruine Merrien.

Dat het noodig is, dat de Merrien, met welke men naar de premien wil dingen, ten minsten 1 el 462 strepen hoog zijn; terwijl door een getuigschrift van den Hengstehouder zal moeten worden bewezen dat dezelve waarlijk gedekt zijn, met opgaaf van den gebezigden Hengst.

Dat de Merrien vroeger door de Provincie als Veulens afgestaan, daarvan niet zijn uitgesloten.

Dat, *een* uur vóór de keuring, aan de Commissie aangaaf zal moeten worden gedaan van de namen der eigenaren en de omschrijving der Merrien met welke men naar de premien verlangt te dingen, op de opvolging van welke bepalingen de belanghebbenden bijzonder worden attent gemaakt.

2°. Dat, op Donderdag den 30 Augustus 1849, des voormiddags ten tien ure, op bovengemelde plaats, door de Commissie, ter voldoening aan het bepaalde bij art. 6 van meergemeld Reglement, zal worden gevaceerd tot de vernieuwde beoordeeling en keuring van alle de Hengsten vroeger door de Commissie goedgekeurd, welke alsdan op nieuw aan de Commissie zullen moeten worden vertoond, ten einde door deze worde beslist of die Hengsten bij voortduring tot Dekhengsten mogen worden gebezigd, dan wel moeten worden afgekeurd.

Dat bij die gelegenheid tevens zal worden onderzocht of er, onder de aan te bieden Hengsten zoodanige gevonden worden, die door schoonheid van gestalte of om andere redenen boven de andere genoegzaam uitmunten, om op de bij art. 28 van meergemeld Reglement vastgestelde premie, aanspraak te kunnen maken.

Leeuwarden, den 18 Augustus 1849.

Commissarissen voornoemd,
B. DORHOUT.
M. VAN HELOMA.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad *Leeuwarden*, voldoende aan de missive van den Heer Gouverneur dezer Provincie, van den 17 dezer, 2de afdeeling, No. 1552,

Brengen, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat Zijne Majesteit de Koning, heeft goedgevonden te bepalen, dat de gewone bijeenkomst van de Verlofgangers der Nationale Militie, in de maand *September*, om in den wapenhandel geoefend te worden, voor dit jaar, *NIET zal plaats hebben.*

Leeuwarden, den 20 Augustus 1849.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN BOELENS.
Ter ordonnantie van dezelve,
C. J. VAN DER VEEN, *L. S.*

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der stad *Leeuwarden*, berigten bij deze, dat, volgens ingekomen officiële rapporten, sedert den 12 dezer, toen nog 11 cholera-lijders in behandeling bleven, er tot en met den 19 dezer zijn bijgekomen 11, dat overleden zijn 8, hersteld 8, en alzoo nog onder behandeling gebleven 6 patienten.

Leeuwarden, den 20 Augustus 1849.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN BOELENS.
Ter ordonnantie van dezelve,
C. J. VAN DER VEEN, *L. S.*

WEENEN, den 14 Augustus.

Haijnau meldt uit het hoofdkwartier Szegedin, van den 5den, dat hij, vereenigd met de Russische divisie *Paniutin* dien dag de Hongaren onder *Dembinski*, *Meszaros*, *Desefwij* en *Guijon*, bij Szöreg had geslagen. Door deze en andere welgelukte operatien was nu de geheele armée weder geconcentreerd en zou den 6den den vijand verder vervolgen.

Van den 8sten meldt *Haijnau*, dat het bij Szöreg geslagen leger onophoudelijk vervolgd werd; het vijandelijk leger, zegt hij, vlugt in wanorde, deszelfs afdeelingen zijn naar alle kanten verstrooid. Den 8sten was het hoofdkwartier te Lovrin en den 9den zou het denkelijk in Temeswar zijn.

Bijzondere berigten melden nog het volgende: *Paskewitz* moet Grootwardijn reeds bezet en *Kossuth* zich naar Pancseva teruggetrokken hebben. *Csorich* heeft zich weêr met de Russische generaals *Osten-Sacken* en *Grabbe* in verbinding gesteld, en dit corps zal heden, 40,000 man sterk, de operatien tegen de uit Comorn getrokken Hongaren beginnen.

De Banus is het corps van *Haijnau* tegemoettrekkend, over den Donau gerukt en heeft na een kort gevecht den 8sten Perlass bezet.

Den 10den trok graaf *Falkenhayn* op Stuhlweissenburg; een deel der inwoners trokken met een hoop opstandelingen tegen hem uit, maar zij hielden slechts kort stand. *Falkenhayn* liet de stad in brand schieten, met verbod van plundering; eerst toen een 100tal huizen afgebrand waren, vergunde hij de inwoners het vuur te blusschen.

— Volgens een officiëel berigt uit het leger voor Venetie, van den 10den, is *Manin* door de volksvertegenwoordiging weêr aan het hoofd der regering gesteld, met onbeperkte magt, doch onder voorbehoud der bekrachtiging van besluiten over staatkundige betrekkingen; *dit is zoo goed als eene magtiging tot onderhandeling.*

KOPENHAGEN, den 12 Julij.

Heden zijn de opgebragte schepen vrijgegeven. Gisteren werd de haven van Kiel nog geblokkeerd. Een Nederlandsch schip, dat van Riga kwam, is ongehinderd binnengelaten; maar negen Duitsche schepen, die naar zee wilden steken, zijn door het Deensche linieschip, dat de blokkade handhaaft, met scherp afgewezen en weêr naar binnen gedreven.

LONDEN, den 16 Augustus.

Uit Ierland heeft men zeer gunstige berigten aangaande den stand der aardappelen; slechts in enkele streken heeft zich de ziekte vertoond, doch in geene meerdere mate dan men in de laatste 50 jaren heeft opgemerkt.

— Men wil weten, dat het Mexicaansche gouvernement tot deszelfs agent alhier benoemd heeft den heer *Facio*, consul te Hamburg, welke, met twee andere door het comité der fondsenhouders te benoemen personen, de remises zal in ontvangst nemen, om dezelve in de bank van Engeland te deponeren tot den [illegible] der dividenden. Men verzekert tevens dat de heeren *Baring Brothers & Co.* eene overeenkomst gesloten hebben, om een gedeelte der indemniteitsgelden direct uit de Vereenigde Staten naar Engeland te remitteren tot een vast bepaalden wisselkoers.

— Door de aandeelhouders in de Hollandsche Rijn-spoorweg-Maatschappij is gisteren te Liverpool eene vergadering gehouden. De heer *Holland* bekleedde het voorzitterschap en drukte de meening van het comité uit, dat er afdoende stappen moesten gedaan worden; hij beweerde dat het belang van de 90,000 aandeelen, door Engeland vertegenwoordigd, niet genoegzaam behartigd werd. De heer *Mosley* stelde als eerste besluit voor, dat de weigering van de hoofddirectie, tot erkenning van eene commissie van onderzoek, in strijd was met de statuten. De bankier *Moss* ondersteunde het voorstel; hij meende dat de verbinding met Pruisen eerst en bovenal moest verkregen worden, eer men meer geld besteedde. De heer *Bennett* sloeg voor, dat eene bezending van de aandeelhouders ter vergadering te Amsterdam zou voorstellen, om de bestuurders, die niet reeds hun ontslag genomen hadden, te ontslaan en anderen te doen benoemen.

— Te Lissabon worden op dit oogenblik drie groote stoombooten van 1500 ton gebouwd, bestemd voor de dienst op de westelijke kust van Ierland en Halifax. Door middel van deze dienst zal de overtogt van het Amerikaansche vasteland naar Europa in zes dagen kunnen geschieden.

PARIJS, den 16 Augustus.

De dag van gisteren is zeer rustig voorbijgegaan, en er is niets voorgevallen, hetwelk zelfs in de verte aan eenen *coup d' état* zou hebben doen denken. Het weder was gunstig en alle openbare plaatsen werden door vele wandelaars bezocht.

Onder de geruchten die thans in omloop zijn, behoort gewag te worden gemaakt van dat, hetwelk betrekking heeft op eene wijziging van het ministerie nog vóór de aanstaande bijeenkomst der Wetgevende Vergadering. Men meent, dat de heer *de Falloux* zal vallen onder de wet op het openbare onderwijs, nu hij de ondersteuning zal missen van den heer *Thiers* en diens staatkundige aanhangers. De heer *Passy* wordt, sedert hij de belasting op de inkomsten heeft voorgesteld, door de gematigden aangemerkt als ware hij een zendeling der socialisten. Met houdt het voor zeker, dat de Voorzitter, toegevende aan de raadgevingen, welke hij thans van verscheidene zijden ontvangt, zelf het besluit zal nemen om den genoemden minister te ontslaan. Als den vermoedelijken opvolger van den heer *Passy* noemt men den heer *Benoist d' Azy*. Het ontbreekt niet aan lieden, die beweren, dat ook de heeren *Odilon Barrot* en *Dufaure* zullen aftreden en zullen worden opgevolgd door staatslieden, die bekend staan als voorstanders van den zoogenaamden teruggang, zooals de heeren *Molé* en *Leon Faucher*. Het is zeer mogelijk, dat dit laatste eenmaal zal gebeuren, maar vooreerst zal zulks het geval niet zijn, en, naar het oordeel van onpartijdigen, zullen er nog verscheidene overgangs-ministerien aan het hoog bewind moeten komen, alvorens een kabinet optreedt, hetwelk op eenige duurzaamheid aanspraak zal kunnen maken.

— De heer *de Lamartine* schijnt zeer ernstig ongesteld te zijn. Volgens sommigen, is hij thans bepaald krankzinnig.

BERLIJN, den 16 Augustus.

De partij *Beckerath* heeft eergisteren avond 61 adhaesien ontvangen. Een voorloopig bureau is benoemd, bestaande uit: *Beckerath*, *Auerswald*, *Aldenhoven*, *Hardhorst*, *Groddeck*, *Camphausen*, enz. Morgen avond zal er eene voorbereidende bijeenkomst plaats hebben.

De zuivere regterzijde zal zich onder graaf *Arnim* constitueren, de gematigde regterzijde onder *Riedel*, enz.

— Negen Pruisische bataillons zullen, ten gevolge beleedigingen den 13 en 14 dezer Pruisische troepen bij het binnenrukken in Hamburg aangedaan, die stad bezetten tot op het tijdstip, dat de eer van ons leger voldoening zal wedervaren zijn. De regering zal de ontbinding eischen van de burgerwacht van Hamburg en vervolging tegen de belhamels.

's GRAVENHAGE, den 19 Augustus.

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 15 Augustus 1849, no. 35, onder dankbetuiging voor de door hen bewezene diensten en behoudens hunne aanspraken op pensioen of wachtgeld, met ingang van den 1 Januarij 1850, eervol ontslag verleend aan de navolgende ambtenaren bij het departement van Finantien: als aan de comm. *J. P. Strik van Wijk*, *G. W. de Hertogh*, *H. Schreij* en *N. Boejée*, de adjunct-comm. *P. J. Tuijn*, *J. Coenen*, *J. W. de Raad*, *W. C. Bowier*, *H. T. Kalse*, *C. Webbers*, *F. C. H. Smabers*; den eersten Klerk *W. de Lagh* en den tweeden klerk *G. T. Siedses Desplantes*, alsmede aan den eersten klerk bij het agentschap van het ministerie van Finantien te Amsterdam, *P. L. Wersing.*

— Door Z. M. is aan al de personen, die bij de Hofhouding van wijlen Koning *Willem II* in eenige betrekking waren geplaatst, voor zooveel zij niet door H. D. in hunne betrekkingen zijn bevestigd, verleend eervol ontslag, onder dankbetuiging voor hunne bewezene diensten; zijnde de Hofhouding zamengesteld uit de Grootofficieren, het personeel van het dienstdoende Huis des Konings, de buitengewone Kamerheeren en het personeel van de Kon. Huishouding.

— De Erfgenamen van wijlen Z. M. Koning *Willem II* hebben zich dezer dagen op nieuw tot de arrondissements-regtbank gewend, ter bekoming van een nieuw uitstel, ten einde zich te kunnen beraden over de al of niet aanvaarding, hetzij zuiver, hetzij onder het voorregt van boedelbeschrijving, van de nalatenschap van den overleden Koning. De regtbank heeft dat verzoek ingewilligd, en op nieuw een termijn van drie maanden, derhalve tot den 17 November eerstkomende, verleend.

AMSTERDAM, den 18 Augustus.

De werkzaamheden der Algemeene Vergadering van de Maatschappij, *Tot Nut van 't Algemeen*, werden den 14 dezer des morgens voortgezet.

Behalve het bespreken van eenige huishoudelijke schikkingen, de Maatschappij betreffende, werd o. a. besloten tot de oprigting van Normaal-Inrigtingen voor de *Gijmnastic*, waartoe voorloopig een zestal Departementen in de meest bevolkte steden zullen worden uitgenoodigd.

Na uitvoerige discuscien en verwerping der voorstellen, omtrent eene wijziging in den vorm der uitgave van de *Bijdragen* en den *Almanak* der Maatschappij, besloot de vergadering: Dat voortaan niet alleen, (zoo als tot nu toe het geval was) gelden zullen verstrekt worden ter opleiding van onderwijzeressen voor Bewaarscholen; maar dat men ook subsidien zal verleenen ter oprigting en ondersteuning dier scholen, even als zulks plaats heeft met de Zang- en Herhaling scholen der Maatschappij.

Ten slotte betuigde een der afgevaardigden, in hartelijke bewoordingen, den dank der Vergadering aan het Hoofdbestuur en den Algemeenen Voorzitter voor de leiding der werkzaamheden.

Waarna de Voorzitter, met eene gepaste toespraak, deze 65ste Algemeene Vergadering sloot.

— Maandag den 13 dezer heeft in het locaal van het park, alhier, de jaarlijksche algemeene vergadering plaats gehad van de *Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels*, waarin onderscheidene voor den Nederlandschen boekhandel belangrijke onderwerpen werden behandeld, onder andere het benoemen van twee afgevaardigden, om ingevolge eene bekomene uitnoodiging den Nederlandschen boekhandel te vertegenwoordigen bij het letterkundig Congres dat in deze maand te Gent zal worden gehouden; waartoe gekozen werden de heeren *G. T. N. Suringar* te Leeuwarden en *J. F. Schleijer* alhier. Daarna werd aan den heer *M. H. Ringer* alhier, een stuk fraai bewerkt stuk zilver, als de hem toegekende eereprijs uitgereikt voor zijn, in het vorige jaar der

bekrooning waardig gekeurd antwoord, op de in 1847 bij herhaling uitgeschre-
vene prijsvraag: *Eene handleiding voor den boekhandelaar tot eene goede en ge-*
regelde administratie zijner zaken. De heer *G. T. N. Suringar*, als voorzitter,
deed deze uitreiking vergezeld gaan van eene gepaste toespraak die door den
heer *Binger* op eene waardige wijze werd beantwoord. Vervolgens werd over-
gegaan tot het benoemen van eenen voorzitter in plaats van den aftredenden
heer *Suringar*. De keuze viel op den heer *J. A. Nijhoff* te Arnhem. Als nieuw
lid des bestuurs werd gekozen de heer *W. van Boekeren* te Groningen. Na af-
loop der werkzaamheden vereenigden zich de leden aan een' vriendschappelijken
disch en bragten met echten broederzin en in gulle vrolijkheid onderscheidene
toasten uit, zoo als op Koning en Vaderland, op de Koningin, op den aftre-
denden Voorzitter, op den bekroonde, enz., enz.

— Er zijn in de laatste dagen te 's Gravenhage onderscheidene langdurige mi-
nisteraden en ook afzonderlijke bijeenkomsten van sommige ministers gehouden.
Men brengt dit in verband met de aanstaande aftreding der Heeren *Rijk* en *Wichers*,
ministers van marine en justitie en de benoeming hunner opvolgers. Er worden
onderscheidene personen als zodanig genoemd, doch niet met genoegzame zeker-
heid, om te worden vermeld.

— Naar luid van de laatste brieven, geschreven uit Lissabon dd. 30 Julij jl.,
was het stoomschip *Willem I*, met H. K. H. Prinses *Marianne* aan boord, te
dier stede voor anker, houdende quarantaine 5 dagen. De reisgenooten, waar-
onder Ds. *van Senden*, waren tot dusverre in eene opgeruimde, genoegelijke
stemming, en hadden den 23 Julij jl. Hâvre verlaten. Na afloop der quaran-
taine-dagen zou de Hollandsche consul te Lissabon de hooge gast in de gele-
genheid stellen de omstreken en merkwaardigheden dier hoofdstad te onderzoe-
ken. Daarna zal men over de Middellandsche zee naar Cadix en Malaga steve-
nen, alwaar de quarantaine niet meer vereischt wordt. Vóór de reis naar het
Heilige land, zal ook nog het zuidelijk Spanje voor een voornaam gedeelte wor-
den bezocht.

Moest het zijn, dat het gerucht, in een der Duitsche bladen medegedeeld zich
bevestigde, dat de post in Palestina was uitgebroken, dan zou het kunnen ge-
beuren, dat de Prinses de belangrijke reis naar het Heilige land om die reden
voor ditmaal misschien zou *moeten* opgeven.

ASSEN, den 17 Augustus.

Van alle zijden van het Vaderland luiden de berigten over de aardappelziekte ongunstig. Ook in deze provincie neemt dezelve aanmerkelijk toe; het schijnt, dat de ziekte dit jaar een sneller beloop heeft dan vroegere jaren. Akkers, voor weinigen tijd nog geheel groen, zijn thans zwart en verdord; ook begint men de ziekte meer aan den knol te bespeuren. Deskundigen raden echter het dadelijk rooijen af, omdat het weder nog te warm is, en men vreest den aardappel buiten den grond niet lang genoeg te kunnen bewaren.

GRONINGEN, den 17 Augustus.

De zitting der provinciale Staten is verleden Dingsdag gesloten, nadat die vergadering zich in vele bijeenkomsten met het onderzoek van het ontwerp der gemeentewet had beziggehouden. Op voorstel van den heer *Modderman*, is met algemeene stemmen besloten, om, met een afschrift van de notulen, eene missive aan den minister van binnenlandsche zaken te zenden, waarin de beschouwingen der vergadering omtrent het genoemde ontwerp meer bepaaldelijk zijn opgenomen, en onder anderen ook het gewigt wordt aangetoond van eene zorgvuldige redactie van elke wet, en in het bijzonder de noodzakelijkheid om het nu behandelde ontwerp, wat de redactie, den stijl en de taal betreft, naauwkeurig te herzien.

Tot archivarius der provincie is door de prov. Staten benoemd de heer mr. *H. O. Feith Jr.*, — en tot lid van Gedeputeerde Staten den heer *J. Homan.*

LEEUWARDEN, den 20 Augustus.

De minister van kolonien heeft ter kennisse van de belanghebbenden gebragt, dat de voor particuliere rekening te Batavia, Samarang, Sourabaija en Tjilatjap aangebragt wordende Hollandsche metselsteenen, mits van goede hoedanigheid, door het Indisch bestuur zullen worden overgenomen, de 1000 Waalsche klinkers tegen *f* 11 en de 1000 Waalsche moppen tegen *f* 9.

— Naar men verneemt zullen de najaarsoefeningen der miliciens van 1845, 1846 en 1847 dit jaar niet plaats hebben, en wel in de eerste plaats uit het oogpunt van bezuiniging, en ten andere op grond van het min raadzame om de miliciens bij het heerschen der tegenwoordige ziekte, bij de corpsen op te roepen.

— Uit Haarlem wordt gemeld dat door de commissie, belast met het Staatsexamen, den 15 Augustus 12 jongelieden zijn geëxamineerd, welke *alle* zijn toegelaten; den 16 dezer zijn 11 jongelieden geëxamineerd, en daarvan 10 toegelaten; den 17den 12 geëxamineerd en 11 toegelaten.

De Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk aan al de Hervormde Gemeenten in Nederland:

Geliefden in Onzen Heer Jezus Christus!

Terwijl eene vernielende ziekte in vele oorden des Vaderlands talrijke offers eischt, en allerwege in duizende harten schrik en verslagenheid stort, doet ook de wensch zich hooren, dat een dag van openbare Godsdienstoefening worde afgezonderd, om, in nederig schuldgevoel en in ootmoedig opzien tot den Vader van alle barmhartigheid, de leniging en afwending van deze ramp, met vurige gebeden, vereenigd en kinderlijk af te smeeken; en niet minder ook tot verlevendiging en versterking van die indrukken des geloofs, der hoop en liefde, welke, inzonderheid te midden eener zoodanige bezoeking, den Christen betamen, en in overeenstemming zijn, zoowel met den nood, die drukt, of die komen kan, als met de ondervondene bewaring, verschooning en uitredding, in welke zoo velen zich, door Gods onverdiende goedheid verheugen.

Overtuigd van het betamende en het Christelijke van dezen wensch, zoo wel als van de goede vrucht, die zulk eene gemeenschappelijke verootmoediging, ter afwending van den ramp, welke ons neêrdrukt, ter opbeuring en versterking van veler ontroerd en verslagen gemoed, ter algemeene verlevendiging van een' godsdienstigen zin, en ter bevordering van een in goede werken zich openbarend Christelijk bestaan en leven, onder den zegen van God kan en zal te weeg brengen, heeft de SYNODE, aan die begeerte gaarne gehoor gevende, bijna met eenparigheid besloten, al de *Christelijke Hervormde Gemeenten* op te wekken en uit te noodigen, — gelijk zij opwekt en uitnoodigt bij deze — om den *Zondag*, invallende op den *zes en twintigsten Augustus* aanstaande, tot het plegtstatig vieren van een *Kerkelijken Bid- en Dankdag* te bestemmen en godsdienstig te heiligen.

Het eerbiedig vertrouwen heeft de SYNODE daarbij het oog geslagen op den God van alle goedertierenheid, in wiens woord geschreven staat: *Roept mij aan in den dag der benaauwdheid, Ik zal er u uithelpen, en gij zult Mij eeren* (Ps. LI: 15), op den Heer der gemeente, die sprak: *Bidt en u zal worden gegeven* (Matth. VII: 7), en op het Apostolisch woord: *Een krachtig gebed des regtvaardigen vermag veel* (Jak. V: 16).

Maar niet minder ook verwacht en vertrouwt zij, zoo van de Gemeenten, als van hare Leeraren, dat van dezen te vieren *Bid- en Dankdag* allerwege zal worden gebruik gemaakt, niet naar hetgeen men in den ouden dag of onder Heidenen pleegde, maar overeenkomstig hetgeen de Heer ons geleerd heeft, en alzoo in dien Christelijken en Evangelischen geest, welke evenzeer verwijderd is van angstige vrees, als van valsche gerustheid; — die even weinig verdienstelijkheid zoekt in zijne voor God in de schuld vallende verootmoediging, als hij troost en hoop en uitredding inwacht op Godsdienstige handelingen, aan welke niet geheel het hart deelneemt; — die met een eerbiedig geloof en een blijmoedig vertrouwen ook stille onderwerping paart aan den altijd goeden wil der Hoogste wijsheid en liefde; — die niet alleen aan zich zelf en het zijne gedachtig is, maar niet minder den nood en de behoefte van anderen, ook op verwijderden afstand, in zijne wenschen en vurigste voorbede opneemt, — die, waar het schuldgevoel spreekt, *om* (onze zonde) *komt deze benaauwdheid ons over* (Gen. XLII: 21), *o God! wees mij zondaar genadig* (Luk. XVIII: 13, ook met innig verlangen naar licht, moed en kracht tot bekeering van hart en wandel, zich uitstrekt; — die, waar hij meest vurig bidt, ook tot meest hartelijk danken gestemd is; — en, waar Gods bewarende of uitreddende goedheid het gevoel der verpligting en der erkentenis in het hart en op de lippen gebragt heeft, daarmede ook daden der zelfverloochening, der dankbaarheid en der liefde paart, ten troost en heil der ongelukkigen, die, van alles beroofd of minder beweldadigd, in angstigen kommer en, als weezen en weduwen, in treurige verlatenheid en verslagenheid nederzitten.

Zoo zij dan de thans verordende *Bid- en Dankdag*, in Gods hand en door
Zijne goedheid, bevorderlijk aan de kalmte, de vastheid, de blijmoedigheid van
onze harten door het geloof, en een gezegend middel, om het kwade niet al-
leen *van* ons, maar ook *uit* ons te verwijderen, ja, om uit hetgeen een kwaad
ons toeschijnt, het goede te doen ontspruiten, voor ons en onze kinderen na
ons! — En heeft ons Nederland zoo menigmaal de blijde ondervinding gesmaakt,
dat een Bededag, die onder het nijpen der smart of bij het dreigen van gevaar
werd verordend, reeds tijdens de viering in een dag van dank en vreugde her-
schapen was: — schenke Gods ontferming ons ook thans het voorregt, dat,
als die dag over ons aanlicht en zijne indrukwekkende stem ons tempelwaarts
roept, hij dan, in geheel Nederland, eerder nog een *Dank- en Bededag*, dan,
gelijk nu, een *Bede- en Dankdag* zal kunnen heeten.

Doch wat er inmiddels ook plaats grijpe, — hetzij het Gods altijd aanbidde-
lijke wijsheid behage, met de bezoeking van Zijne hand, ter onzer verootmoe-
diging, kastijding en waarschuwing, nog niet van ons te scheiden, of anders
dat zijne ontfermde liefde, na het geween, den toon des gejuichs in onze land-
palen, in onze woningen en in onze harten doe wederkeeren, — altijd zij en
blijve het een dag, vòor ons en geheel Nederland, gekenmerkt en gezegend on-
der de dagen, — door hartelijke vereeniging met God en met den Heer, waar-
toe hij ons dringt; door de vruchten des Heiligen Geestes, die hij in ons en
en over ons brengen kan; — door de overvloedige werken der liefde, waarme-
de wij hem wenschen te heiligen; door den rijken zegen over onzen geëerbie-
digden Koning en alle andere belangen van het dierbaar Vaderland, voor wel-
ke wij dan ook ons vurig gebed zullen opzenden; — en door de bevordering
van al wat strekken kan ter verheerlijking van onzen God, ter uitbreiding van
het Koningrijk van Zijnen Zoon onder de menschen, en tot onzer aller zielen
zaligheid, Amen!

De algemeene Synode voornoemd,
P. A. C. HUGENHOLTZ, *President.*
TIMMERS VERHOEVEN, *Secretaris.*

SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen. 10 Aug. H. de Groot, *Houthandel*, Christiansand, hout; W. J. de Boer, *Zeelust*, Noorwegen, hout; M. E. van der Veen, *Vrouw Anske*, Engeland, ballast. 11 dito. R. Helmers, *Stad en Lande*, Memel, hout. 12 dito. H. J. Ebes, *Alida*, Noorwegen, hout; J. K. Bart, *de Jonge Jan*, Noorwegen, hout; P. Migchelsen, *Sophia*, Fredrikstad, hout. 13 dito. J. Kuin, *Hendrik*, Noorwegen, hout; W. Wentel, *Lord John Russell*, (*S.*), Londen, ledig. 14 dito. H. Puncke, *Burgemeester Huidekoper*, (*S.*), Amsterdam, suiker. 15 dito. J. G. Munneke, *Baudina*, Engeland, kool.

Vertrokken. 11 Aug. M. Eitzen, *Georg Washington*, Drobak, ballast; H. W. Nevill, *Lion*, (*S*), Londen, boter en vee; B. Baltersen, *Niord*, Drobak, ballast. 12 dito. E. P. Horn, *Hillechina*, Oudsoen, ballast; A. Boekhof, *Christina*, Amsterdam, ballast. 15 dito. W. Wentel, *Lord John Russell*, (*S.*), Londen, boter en vee, H. Puncke, *Burgemeester Huidekoper*, Londen, vee en suiker. 16 dito. C. Thus, *Enigheden*, Noorwegen, ballast. 17 dito. J. G. Munneke, *Baudina*, Newcastle kaas; A. H. Oldenburger, *Gerritje Koumans*, Newcastle kaas en granen.

208ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde klasse.

13de Lijst.	No. 876, een prijs van *f* 50,000. Nos. 5690 en 13104, ieder een prijs van *f* 1000.
14de Lijst.	Nos. 14270, 3232 en 5622, ieder een prijs van *f* 1000.
15de Lijst.	No. 18664, een prijs van *f* 2500. No. 5605, een prijs van *f* 1000.
16de Lijst.	No. 17209, een prijs van *f* 1000, en premie van *f* 30,000. No. 10224, een prijs van *f* 1000.
17de Lijst.	No. 19305, een prijs van *f* 70 en premie van *f* 5000.

MENGELWERK.

BEOORDEELING

der SCHOOL-KAART VAN DE PROVINCIE (F)VRIESLAND(,) VERVAARDIGD DOOR H. PIJTTERSEN EN BEKROOND DOOR DE VRIESCHE ONDERWIJZERS(-)VEREENIGING(.) Te GRONINGEN bij J. OOMKENS J.ZOON(.) (1849.)

Nadat ik in het Voorberigt mijner *Beknopte Beschrijving van Vriesland*, in 1840, het voornemen had te kennen gegeven, »om eene groote Schoolkaart van »Vriesland te laten vervaardigen, waarop alléén de steden, dorpen, grenzen en »voornaamste wateren en wegen sterk en krachtig aangeduid werden," heb ik daarvan later afgezien, omdat ik het niet wel mogelijk keurde, een *naauwkeurige* Algemeene Kaart te geven, vóór dat de speciale Kaarten der Grietenijen van wege het Provinciaal Bestuur zouden zijn uitgegeven.

De Friesche Onderwijzers-Vereeniging heeft er echter anders overgedacht. Zij heeft, op eene prijsuitloving, eene Kaart voor schoolgebruik bekroond, en ik heb die nu afgedrukt voor mij liggen. Groot belang stellende in dit onderwerp, kan ik echter met geene woorden uitdrukken, hoe zeer het mij bedroeft, dat zij zoo gebrekkig is uitgevallen, nadat zij toch vóór de bekrooning zeker aan een streng oordeel van deskundige Onderwijzers en ook andere personen is onderworpen geweest. Ik heb er vele aanmerkingen op, die ik zoo gaarne op de teekening ter verbetering had willen voorstellen, als men mij de Kaart vóóraf had laten zien, daar men toch wist, dat ik reeds in 1846 eene Lijst en Beoordeeling van 120 bekende Friesche Kaarten met den Heer BODEL NIJENHUIS in het licht heb gegeven. Zelfs heb ik den uitgever te vergeefs aangeboden, om de proef der Kaart na te zien. Het bedroeft mij dus zeer, dat alle teregtwijzing en verbetering nu te laat is. Doch de aanwijzing van de gebreken kan nu toch nuttig, zelfs noodzakelijk zijn voor het *publiek*, dat dient te weten, op welk een prijs eene Kaart is te schatten, welke uiterlijk zich zoo fraai voordoet, welke vertrouwen *schijnt* te verdienen, omdat zij door de Onderwijzers-Vereeniging is bekroond, en welke de Uitgever als »naauwkeurig" adverteert, doch die inderdaad gebrekkig en onnaauwkeurig is. Men neme het dus voor lief en mij niet euvel, dat ik, als vervolg van onze Kaartlijst, nu de vrijheid neem, ook deze Kaart te beoordeelen, en reden geef van mijn ongunstig oordeel.

Algemeene beschouwing.

De Kaart beslaat 9 bladen groot mediaan vellen papiers, en doet zich op het oog *te vol* en *te bont* en dus niet genoeg distinctief voor. *Te vol*, omdat zij te vele bijwegen en kleine meren en vaartjes, zelfs onbevaarbare slooten en wijken bevat, met bovendien noodelooze historische bijzonderheden, die men toch (aan den wand hangende) niet kan lezen, en in de schoolboeken vindt. Bovendien zijn de namen der Grietenijen bijna onleesbaar; terwijl integendeel de noodelooze aanwijzing van Arrondissementen en Kantons zeer sterk met forsche letteren is aangeduid. Daardoor is zij tevens *te bont*, omdat die Arrondissementen en Kantons (waarmede de jeugd zoo weinig te stellen heeft) met breede dubbele kleuren sterk zijn afgezet, waartusschen de fijn gekleurde grenzen der Grietenijen naauwelijks te onderkennen zijn. De bontheid en duisterheid van het geheel worden nog vermeerderd, doordien men *te veel* gewild en de volheid nog vergroot heeft door bosschen, veenen, heide, zand (?) enz. figuratief voor te stellen, en zelfs door tontjes en struikjes (bij menigte over de Kaart verspreid) getracht heeft de Greid-(?) en Bouwlanden aan te wijzen, altijd op eene zeer gebrekkige wijze. Ook loopt het onderscheid tusschen Dijken, Trekvaarten met Trekwegen en gewone Vaarten niet genoeg in het oog, gelijk ook de figuren der Steden veel te weinig spreken, en even als de dorpen geheel zwart moesten zijn. Veelvuldige namen van onbeduidende vaartjes, meertjes, gehuchten enz. vermeerderen nog ten slotte de overdrevene waarde en daardoor onwaarde eener Kaart, welke in hoofdtrekken eene heldere en juiste aanschouwing van de provincie behoorde te geven. Sterk steekt daarbij af de flaauwheid, waarmede de rivieren zijn aangeduid, welke nu (gelijk bij Oosterwolde) gelijken op wegen, waarvan ze niet te onderscheiden zijn. Dit moesten althans dikke zwarte strepen zijn, gelijk alle hoofdvaarten. Het deert mij dit alles te moeten afkeuren! Hoe gaarne zou ik het niet prijzen, wanneer het lof verdiende.

Laten wij nu de Kaart in *bijzonderheden* nagaan, en volgen wij daarbij gemakshalve de volgorde der Grietenijen:

Leeuwarderadeel. Ten noorden van Leeuwarden is op de kaart, die in 1849 uitkomt, niet de in 1847 aangelegde Straat- en Puinweg dóór Stiens, voorbij Finkum en langs Hijum aangebragt, maar nog de oude Hoogedijk, en wel als

[illegible] en dan nog bewesten Stiens verkeerd; ook de weg niet dóór Stiens, [illegible] verkeerdelijk dóór Finkum, vanwaar de weg naar de Leije, als route, ontbreekt, terwijl de Truurderdijk (O. van Stiens), naar geene plaats leidende, te veel is. Daar de Jelsumervaart er afgelaten is, is ook de Cornjumervaart er te veel op.

Bezuiden de stad is, daar de Goutumerweg weggelaten is, het Huizumerpadje (als Bosch geteekend!?) er te veel op. Men dient toch in alles consequent te zijn.

In *Ferwerderadeel* twee zeedijken en daar tusschen *Groen* BUITEN*dijks land* en *de Keegen* met *de Pollen* daar buiten!? dit verraadt eene onkunde, die óver-groot is en de gansche grietenij misvormt. Zeker is de teekenaar in de war geraakt met de nieuwste indijking van de Nieuwe Bildt-Pollen en het Noorder-leeg, in 1754 geschied, waarvan echter de westelijke dijk of aansluiting op eene verkeerde plaats ligt en de oostelijke ontbreekt, zoodat die bedijking zich nú met een *tweeden zeedijk* tot nabij Holwerd schijnt uit te strekken! En echter heeft bij benoorden het Nieuwe Munneke-Bildt nog den naam geplaatst van *Nieuwe Zeedijk*, dat even verkeerd is als daarnevens op het Bildt de Nieuwe dijk *de derde Zeedijk* te noemen, terwijl het de tweede is, van welke zijde men ook afrekent. Hoe is het mogelijk, daar de Kaart, gevoegd bij onze Verhandelingen over de Middelzee, alles zoo duidelijk aangeeft.

West-Dongeradeel. De Holwerder Wester- en Ooster-Polders (niet Nieuwland geheeten) zijn verzuimd af te scheiden en niet in 1590, maar in 1580 en 1590 bedijkt. Van Holwerd loopt er geene vaart naar zee, en Hantum is geen bosch. De eenige boomen, welke er om het kerkhof stonden, hebben de kerkvoogden laten vellen, zoodat het vroeger zoo schoon gelegene dorp nu naakt en open ligt.

In *Kollumerland* zijn de onbevaarbare waterlossingen N. O. van Kollum geheel overtollig. De wegen naar Kollum en Burum zijn niet als bepuind aangewezen. De Kerkbuurt Munnekezijl ontbreekt geheel, terwijl de uitstrooming der buitenzijl (op Groninger terrein) hier te gelijk met de grenzen verkeerd is aangewezen.

In *Achtkarspelen* geeft de veelheid der wegen en vaarten, vooral bij Gerkes-Klooster, verwarring. Het aangewezene Schuilenburger Verlaat in het Kolonels-diep bestaat niet meer.

Dantumadeel. Uit de Ee is wel eene Trekvaart naar Rinsumageest geteekend, doch bovendien *nog een rijweg* in verkeerde rigting daar nevens, welke even-min bestaat als die weg over Sibrandahuis, ten gevolge waarvan de Hoogebrug over de Ee op eene verkeerde plaats schijnt te liggen. Evenzoo is de rijweg naar Janum verkeerd. De zuidelijke grensscheiding, de Zwette of Zwaddesloot, is verkeerdelijk als eene vaart voorgesteld. De trekvaart met rijweg er langs naar Damwoude ontbreekt geheel.

Tietjerksteradeel. Bij den straatweg door deze grietenij (gelijk ook bij de twee andere straatwegen naar Zwolle en Harlingen) ontbreekt de aanwijzing: *Straatweg naar Groningen*, welke aanwijzing wel geplaatst is bij de Trekvaarten, en dus ook hierbij behoorde, dewijl er wel bij staat: *bestraat* 1830 *en* 1840. Ten zuiden daarvan ontbreekt de Nieuwe weg over Huisterheide regt op Bergum aan; in plaats van deze hoofd-route zijn er ter zijden van dit dorp twee *bijwegen* op de kaart geplaatst. Even verkeerd is het, om midden in Hardegarijp den weg naar Veenwouden te doen beginnen. Maar wat erger is, de gansche straatweg heeft eene verkeerde rigting, dewijl het dorp Hardegarijp geplaatst is, niet waar het *nu* ligt, maar waar vóór 1714 de kerk stond, welke toen noordwaarts in de buurt is verplaatst. Nevens Oudkerk loopt de hoofdweg geheel verkeerd bewesten, in plaats van een kwartier uur ten oosten van dit dorp. Daar Tergracht genoemd is, moest ook de veel grootere buurt Bartlehiem aan de Ee vermeld of beide weggelaten zijn. Ten zuiden van Oostermeer ontbreekt het groote meer: de *Leijen*, een plas van belang, in tegenstelling der vele kleine overtollige meertjes in deze grietenij aangewezen.

In *Smallingerland* zijn de meeste wegen, waar langs slechts boomen staan, als Boschgrond geteekend; terwijl de voornaamste weg naar Beetsterzwaag ontbreekt, even als die van Opeinde naar Rottevalle en van Dragten over Ureterper Verlaat naar Ureterp. En deze zijn toch meest hoofd-routen en niet bijwegen. Ten oosten van Dragten is alles geteekend als *Hoogveen* en *Heide*, met bijvoeging der noodelooze wijken, welke reeds het bewijs overleverden, dat daar het hoogveen afgegraven is. Daar ontbreken tevens de beide lange Dwarsvaarten met de rijk-bevolkte buurten der Compagnie, waarbij nu reeds eene Kerk gesticht is. Hoevele bewijzen, dat de tijd nog niet rijp was, om eene goede algemeene kaart te leveren, vóór dat de nieuwe speciale kaarten zijn uitgekomen. Als men dus zijn tijd [illegible] wil loopen, loopt men tevens gevaar, in zulke grove fouten te vervallen. Bovendien is er van Zuider-Dragten een kronkelende weg naar de Friesche Palen geteekend, welke dus *nooit bestaan heeft*. Weleer was er in die rigting wel een reeds lang vervallen Leidijk, gelijk er in de hoogeveenen zoo vele zijn. Deze aangewezene gebreken in Smallingerland zijn te minder te verschoonen, [illegible] de Heer Schoolopziener J. G. VAN BLOM reeds in 1840 achter zijne *Opkomst van Dragten* eene uitvoerige kaart heeft geleverd, waaruit men al deze vaarten en wegen had kunnen overnemen, en welke men even als zoo vele andere hulpbronnen had moeten raadplegen.

Idaarderadeel. Benoorden Grouw is de loop van het Groot-scheeps-vaarwater geel verkeerd, en even zoo de vaart Z. O. van Warrega. Waartoe die wegen (moest zijn een dijkje en eene sloot) midden door het Warregastermeer?

Op *Ameland* mogt wel de weg tusschen de dorpen en naar de Veeren zijn aangewezen, gelijk daar nevens de hoofdnamen der zeegaten.

In *Menaldumadeel* ontbreekt de aanwijzing van *puinweg* bij de wegen naar Beetgum, naar Menaldum en naar Dronrijp. Rienks was niet te Berlikum geboren, maar heeft er slechts eenige jaren gewoond.

Franekeradeel is te vol met wegen en dorpsvaarten.

In *Barradeel* loopt de hoofdweg verkeerdelijk niet door Tjummarum, en ontbreekt de verbinding van den Franeker- met den Sexbierumerweg. T. H. de Vries sneuvelde in 1666, niet in 1686.

In *Baarderadeel* is de weg van Oosterlittens naar Baard verkeerd opgegeven als puinweg, terwijl die aanwijzing voor den weg naar de Dille ontbreekt. De Nieuwe Weidumerweg loopt verkeerdelijk aan de zuid-, in plaats van langs de noordzijde der vaart, gelijk de gansche Sneeker-trekweg verkeerdelijk aan de west- in plaats van aan de oostzijde der vaart is geteekend. *Zaan Vaart* moet zijn *Jaanvaart.*

In *Hennaarderadeel* warren de wegen en noodelooze vaartjes door elkander, terwijl de opweg naar de hoofdplaats Wommels nog verzuimd is.

In *Wonseradeel* baren al die letters, meren, dijken, vaarten en wegen nog meer verwarring; zelfs zijn die wegen van Hieslum naar Oudega en bij Allingawier geheel verkeerd; terwijl de hoofdweg van Bolsward naar den Marndijk ontbreekt, en de wegen van Bolsward naar Workum, en langs den zeedijk ter weêrszijden van Makkum niet als bepuind zijn geteekend, daar die bepuining nevens Kimswerd schijnt op te houden. De Suriger-Slaperdijk loopt verkeerdelijk ten O. in plaats van ten W. der kerk of het dorp.

In *Wymbritseradeel*, waar de teekenaar woont, zijn natuurlijk zulke grove fouten niet. Wij willen dan ook hier kleinigheden voorbij gaan, als b. v.: Waarom staat IJsbrechtum *op* den weg, en waarom wordt daar Epema-State niet aangewezen, daar elders ook zulke aanzienlijke buitens zijn aangegeven, als: Jagtlust, Herema, Lijcklamabosch enz.? Geen daarvan behoorde hierop. De bekendheid van den teekenaar met dit oord heeft hem echter verleid te veel slooten en meertjes, dat geene vaarten of *middelen van algemeene communicatie* zijn, in de grietenij op te nemen.

(Het overig gedeelte in een volgend No.)

W. EEKHOFF.

*** Getrouwd:
Sloten, W. LOSECAAT VAN NOUHUIS, en
den 12 Augustus 1849. F. MEINESZ.

*** Getrouwd:
Harlingen, S. BEITSCHAT Sz., en
den 16 Augustus 1849. E. IJPMA.
Eenige kennisgeving.

*** Ondertrouwd:
Leeuwarden, B. P. BOKKES, en
den 19 Augustus 1849. M. H. HUIZINGA.
Familie en Bekenden gelieve deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

BUFFALO (Staat New-York), den 4 Julij 1849. Mijne geliefde Echtgenoot A. K. HARTMANS, verloste dezen morgen om 4 uur van een' welgeschapen ZOON.
R. W. VAN PEIJMA.
Kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden beviel van een' welgeschapen ZOON, T. ALBARDA, Echtgenoote van
Leeuwarden, den 11 Augustus 1849. K. TJEBBES.

*** Heden beviel door Gods goedheid van eene DOCHTER C. P. BAVIUS, geliefde Echtgenoote van
Usquert, den 14 Augustus 1849. A. V. D. BERG.
Eenige kennisgeving.

WITMARSUM, den 14 Augustus 1849. Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, ANTJE JOHANNIS BREEUWSMA, Echtgenoot van
J. S. BUWALDA.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, C. DE BOER, geliefde Echtgenoot van
Heerenveen, den 16 Augustus 1849. H. TUIJMELAAR.

*** Bevallen van een' ZOON, M. HILVERDA, Echtgenoote van
Harlingen, J. SCHAAFSMA,
den 16 Augustus 1849. *Grutter.*

LEEUWARDEN, den 18 Augustus 1849. Heden beviel van een' ZOON ZWAANTJE SCHUURMAN, Echtgenoote van
JOHs. NOLLEDES.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON ELISABETH EEKMA, geliefde Echtgenoote van
Sneek, den 19 Augustus 1849. A. F. VAN RINGH.

*** Heden verloste zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON GRIETJE RITSMA, geliefde Echtgenoote van
Harlingen, den 19 Augustus 1849. JAN TIMMER.

*** Heden morgen ten 10 ure overleed tot onze bittere droefheid onze innig geliefde Zoon LEEUWKE DE JONG, in den ouderdom van circa 17 jaren. Eene kortstondige ongesteldheid maakte een einde aan zijn voor ons zoo dierbaar leven.
IJlst, P. C. DE JONG.
den 7 Augustus 1849. B. T. DE JONG, geb. DE KOE.
Deze dient tot algemeene kennisgeving aan Familie en Bekenden.

*** Heden overleed tot onze groote droefheid ons geliefd Dochtertje AUKJE, in den ouderdom van zeven jaar en drie maanden, na eene ziekte van slechts acht uren.
Sneek, H. ZEILMAKER,
den 10 Augustus 1849. A. ZEILMAKER, geb. DE RUITER.

*** Ons zeer geliefd Kind TETJE, ons den 21 November 1848 door den Alwijzen geschonken, werd heden avond na kort lijden uit onze liefde armen wederom weg gerukt.
Vrouwen-Parochie, A. SLIM.
den 11 Augustus 1849. J. D. DE GRAAFF.

Onder HALLUM, den 12 Augustus 1849. Zoo heden trof mij en mijne vijf kinderen (waarvan een aangehuwd) den zeer onverwachten slag onzes levens, daar het den alleen vrijmagtigen God behaagde, door den onverbiddelijken dood van ons weg te nemen, mijne zeer geachte Vrouw ANTJE GERRITS POSTMA, in den ouderdom van circa vijf en vijftig jaren, na eene ongesteldheid van zestien dagen, met wie ik door den genoegelijksten echt ruim twee en dertig en een half jaar was vereenigd.
S. C. SIJTSMA.
Deze is dienende tot bekendmaking aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden werd mijn vaderhart en dat van mijne ouders diep geschokt, door het overlijden van mijn hartelijk geliefd oudst Zoontje CORNELIS.
Een droevig ongeluk deed hem die de vreugde van Vader en Groot-ouders was, door den dood van onze zijde wegrukken, in den bloeijenden leeftijd van ruim 5 jaren.
Sneek, den 13 Augustus 1849. P. V. D. FEER Cz.

*** Heden overleed onverwacht, ten gevolge eener hevige koorts, vergezeld van bezetting der borst, onze geliefde Moeder Mejufvrouw GEESKE THEUNIS DE JONG, Wed. J. W. MOLENAAR, in den ouderdom van ruim 60 jaren.
Sneek, A. VAN OUDSHOORN Gz.
den 13 Augustus 1849. J. VAN OUDSHOORN, — MOLENAAR.
Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden morgen omstreeks 10 uur overleed aan de gevolgen der mazelen, ons veel geliefd Zoontje AUKE, in den jeugdigen leeftijd van 19 maanden.
Heeg, H. POLLIUS FERWERDA.
den 14 Augustus 1849. T. A. FERWERDA, geb. DOUMA.
Eenige kennisgeving.

*** Den 15 Augustus 1849, overleed te Kampen, na eene kortstondige ziekte, Mevrouw IJBELTJE SMEDING, in den ouderdom van bijna 63 jaren, diep betreurd door hare Kinderen.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed na een ziekbed van 8 maanden, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote TRIJNTJE DE JONGH, in den ouderdom van ruim 35 jaren. Smartelijk is mij en onze nog vijf jeugdige Kinderen haar verlies.
Sneek, den 15 Augustus 1849. K. WALSTRA.

*** Heden overleed na een langdurig en smartelijk lijden, onze hartelijk geliefde Moeder ANTJE JANS SJOERDS, Wed. wijlen LIBBE BOKES BOUMA, in den ouderdom van ruim 78 jaren. Zij droeg steeds haar lijden met stille onderwerping en gelatenheid, en wenschte ten allen tijde in de Goddelijke beschikking te berusten.
[illegible] BOUMA.
den 1[illegible] Augustus 1849.
[illegible]

*** Heden overleed [illegible] JAN OORTWIJN GEASTRA, [illegible]
[illegible] Augustus 1849. G. J. BIJKER, Wed. [illegible]

PINGJUM, den 16 Augustus 1849. Heden morgen, omstreeks 11 ure, trof mij en ons *tiental* lievelingen, waaronder *drie* behuwd-kinderen, den gevoelig- sten slag des levens, daar mijn innig geliefde Echtgenoot en der kinderen on- vergetelijke Vader, BAUKE HESSELS TACOMA, in leven Landbouwer alhier, na eene hevige zinking-ziekte van slechts weinige dagen, overleed. Hij bereikte den ouderdom van 53 jaren, waarvan ik 32 met hem in een' gelukkigen echt mogt verbonden zijn. De gedachtenis aan den ontslapene zal bij zijne dierbare betrekkingen en veelvuldige vrienden in zegenend aandenken gehouden worden. De kracht des Evangeliums sterke mij en de mijnen, om het onherstelbaar ver- lies met Christelijke gelatenheid te dragen.

J. S. STEENSMA, Wed. B. H. TACOMA.

*** Gisteren avond, omstreeks acht ure, overleed aan een hevige aanval der thans heerschende ziekte van slechts weinige uren, in den ouderdom van 34 jaren, na voorzien te zijn van de Troostmiddelen der Katholijke Kerk, mijn dierbare Echtgenoot VITUS NICOLAAS METZ, medicinae & artis obstetrisiae Doctor alhier, mij nalatende drie kinderen, te jong om hun zwaar verlies te beseffen.

Bolsward, den 17 Augustus 1849.

C. A. VAN LUTTEKENHUIZEN,
Wed. V. N. METZ.

Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen overleed, na eene langdurige ongesteldheid, mijn oudste Zoon SIJBREN B. BAKKER, in den ouderdom van ruim 40 jaren.

Spannum, den 18 Augustus 1849.

B. S. BAKKER.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene kennisgeving als bijzondere te willen aannemen.

WONS, den 18 Augustus 1849. Heden morgen ten 8 ure trof mij een smartelijke slag. Mijn geliefde Echtgenoot JOHANNIS S. POLITIEK overleed na eene korte doch hevige ongesteldheid van slechts weinige uren, in den ouderdom van ruim 59 jaren.

De Almagtige sterke mij — zijne kinderen en behuwd-kinderen bij dit verlies.

AALTJE J. DE JONG, Wed. J. S. POLITIEK.

Mede namens onze Kinderen en Behuwd-kinderen.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 14 tot en met den 20 Augustus 1849 aangegeven: 12 Geboren. 18 Overleden. 1 Huwelijk.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER en KAAS*, den 17 Augustus 1849, aan de Stadswaag te Leeuwarden:

PRIJS.	AANVOER.
BOTER *f* 30,50.	984/4 250/8 en 126/16 vaten.
KAAS *f* 15,00 à *f* 18,75.	8,653 Ned. ponden.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 18 Augustus 1849.

				Gebl.
NEDERLAND.				
Werk. Schuld	2½ pCt.	52¾	53	52⅞
Dito dito ..	3 »	61¾	62¼	62
Dito dito ...	4 »	81¼	81¾	81½
Amort.-Synd.	3½ »	83½	84	83¾
Handel-Maats.	4½ »	154¾	155¼	155
FRANKRIJK.				
Certific.......	3 pCt.	51	51½	51⅛
SPANJE.				
Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	12¼	12¾	12½
» » v. 510 £	5 »	12¼	12¾	12 9/16
» onb. Stukk.	5 »	11¾	12¼	
»	3 »	35½	36	35⅝
» Binnenl. à6/m	3 »	26¾	27¼	27
Ardoin Coupon.....	»	8¼	9	
PORTUGAL.				
Te Londen 5 (nu 4)	pCt.	29¾	30	29 15/16
»	4 »	30¾	31¼	31 1/16

				Gebl.
RUSLAND.				
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.			
dito dito 1828/1829	5 »	103¼	103¾	103½
Dito bij dito..	4 »	84¼	84½	84 5/16
Dito bij *Stiegl.*	4 »			
OOSTENRIJK.				
Metaliek....	5 pCt.	72¾	73¼	72⅞
» 1847...	2½ »	38¼	38¾	
» oude...	2½ »			
AMERIKA.				
Bank-Actien V. Staten				
Braz. 1824.........		86½	87	86¾
» £ 200.........				
Peru.........	4 pCt.	50½	51	50⅝
Grenada......				
Mexico.........		27½	28¼	28
Venezuela......				

Behalve eenige affaire in Spaansche fondsen, welke iets vaster in prijs waren, was de handel in de andere genoteerde fondsen onbeduidend; zijnde de prijzen nagenoeg onveranderd.

Zondag den 19den.

Sp. Binnenl. 3 pCt. 26 15/16, ⅞. Dito Buitenl. 35¾. Portug. 4 pCts. 31, 30 15/16, 31. Metaliek 5 pCts. 73¼. Fr. Oblig. 3 pCts. 51¼. Mexik. 28¼. Peru 4 pCts. 50⅝, ¾.

Bij geringe affaire waren heden Oostenr., Mexik. en Peru een weinig aangenamer. Fransche 3 pCts. en Portug. onveranderd. Spaansche iets minder vast.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BOLSWARD, maken den belanghebbenden bekend dat, achtervolgens besluit van den Ed. Achtb. Raad dezer Stad, van heden, uit aanmerking der thans heerschende ziekte, de Kermis aldaar dit jaar niet zal plaats hebben.

De *Paardenmarkt* zal echter als naar gewoonte gehouden worden, en wel op *Maandag den 27 Augustus* aanstaande, zonder dat alsdan evenwel Koekblokken, Liedjes-zangers, of eenige hoe ook genaamde Kermisvertooningen, zullen toegelaten worden, daar deze ditmaal strengelijk zullen worden geweerd

Bolsward, den 14 Augustus 1849.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. HAITSMA MULIER.
Ter ordonnantie van dezelven,
S. BRAUNIUS OEBERIUS.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HEMELUMER OLDEPHAERT EN NOORDWOLDE, convoceeren bij deze, de Hervormde Floreenpligtigen van Oudega en Kolderwolde, ten verzoeke van Kerkvoogden dier Gemeente, om te compareren in de Kerk te Oudega, op Dingsdag den 28 Augustus 1849, voormiddags ten elf ure, ten einde te delibereren: *primo*, over den bouwvalligen toestand van het Kerkgebouw; *secundo*, over eene buitengewone reparatie aan de Pastorie, en *tertio*, over de vergraving van een stukje Schapeland bij dezelve gelegen, aldaar en omtrent deze drie punten een bepaald besluit te nemen, tevens om dien overeenkomstig vast te stellen de alsdan door gedachte Kerkvoogden aan te bieden staat van begrooting hunner administratie als zoodanig voor de dienst van 1850.

Koudum, den 13 Augustus 1849.

Grietman en Assessoren voornoemd,
E. VAN ASBECK.
Ter ordonnantie van dezelven,
ALBARDA GERLSMA, *Secretaris.*

WORDEN mits deze, ten verzoeke der Kerkvoogden, opgeroepen de Hervormde Floreenpligtigen, van:

Makkinga en *Langedijke*, op Dingsdag den 6 September 1849, des voormiddags ten 9 ure.

Donkerbroek en *Haule*, op dienzelfden dag, des middags ten 12 en 1 ure.

Appelscha, op Zaturdag den 8 September 1849, des voormiddags ten 10 ure.

Oosterwolde en *Vochteloo*, op Maandag den 10 September 1849, des voormiddags ten 11, en des namiddags ten 1 ure.

Olde- en *Nijeberkoop*, op Woensdag den 12 September 1849, des voormiddags ten 11 ure, — en

Elsloo, op Donderdag den 13 September 1849, des voormiddags ten 10 ure.

Allen in derzelver respective Kerkgebouwen.

Ten einde: op te nemen de rekeningen over 1848, vast te stellen de begrootingen over 1850, en Kerkvoogden te benoemen voor het op 1 Januarij 1850 aftredende een-derde gedeelte.

Oldeberkoop, den 17 Augustus 1849.

Grietman en Assessoren van Ooststellingwerf,
G. W. L. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
Van wege dezelven,
G. L. BROUWER, *Secretaris.*

DE GECOMMITTEERDEN tot de Administratie van het Leen, door Vrouwe ERITIA DE BLOCQ Weduwe FRANCKENA, gesticht, roepen bij deze op de Descendenten en de Representanten uit de staak van DANIEL DE BLOCQ VAN SCHELTINGA, om te compareren op Vrijdag den 31 Augustus 1849, des middags ten twaalf ure, in het Logement de Nieuwe Doelen, bij *A. G. Hooft*, te Leeuwarden, ten einde alsdan het Leen voor den tijd van vijf jaren te begeven.

Namens Gecommitteerden,
Mr. Æ. M. DE SWART,
Adm. Gecomm.

DE KERKVOOGDEN *van Arum* presenteren bij geslotene Biljetten, voor den tijd van zeven jaren te verhuren: Eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHURE, te Arum, groot naar naam en faam 32 bunder 15 roede Bouw- en Weiland; thans bij *Herke W. Leeman* in gebruik.

De Conditien waarop deze verhuring plaats heeft liggen voor de gegadigden ter lezing bij WIEBE MEIJER, te Arum, en zullen de briefjes vóór den 2 September e. k., franco, ten huize van den Kerkvoogd G. J. VELDHUIS, te Arum, moeten zijn ingeleverd.

KERKVOOGDEN *van de Hervormde Gemeente van Ferwerd*, gedenken den 23 Augustus e. k., 's namiddags ten 2 ure, ten huize van J. MIEDEMA, aldaar, aan te besteden: Eenige HERSTELLINGEN aan den TOREN te Ferwerd, waarvan het Bestek bij voornoemde *Miedema* ter lezing ligt, terwijl op den dag der besteding, voormiddags ten 11 ure, de noodige aanwijzing zal worden gedaan.

DE Notaris A. R. VAN VOORST, te Gorredijk, zal, op Woensdag den 22 Augustus 1849, des namiddags ten 3 ure, bij *H. T. Jager*, Kastelein aldaar, publiek presenteren te verkoopen:

Een TJALKSCHIP, *de Goede Verwachting* genaamd, lang 10 el 8 palm 5 duim, wijd 2 el 9 palm en 8 duim en hol 1 el 5 palm en 7 duim, groot 50 ton, voorzien van een best Inventaris, zoo als hetzelve door wijlen den eigenaar *Duije Siebes Glastra*, te Gorredijk is bevaren geweest, en thans ligt aan den Langewal te Gorredijk.

Verkoop van Afbraak.

DE Deurwaarder J. A. NIJSLOOT, te Leeuwarden, zal, op Vrijdag den 24 Augustus 1849, ten 10 ure voor den middag, ter plaatse alwaar het voormalig Landshuis heeft gestaan, bij boelgoed verkoopen:

AFBRAAKGOEDEREN afkomstig van gemeld Huis, bestaande hoofdzakelijk in; Kozijnen, Ramen, Deuren, Planken, Balken en Palen, geschikt voor Damleggers en Hekpalen, Escousijnsche Treden, 2 dito Colommen met Pedestallen en Bassementen, Marmeren Mantels en hetgeen verder op den verkoopdag aldaar genummerd zal leggen.

Verkoop van een Tjalkschip.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden, zal, op Donderdagen den 30 Augustus 1849, provisioneel, en den 6 September daaraanvolgende finaal, telkens des avonds ten 6 ure, ten huize van den Kastelein *R. J. Brouwer*, op het Vliet aldaar, verkoopen: Een overdekt TJALKSCHIP, genaamd *de Jonge Marten*, lang 15 el 2 palm, wijd 2 el 8 palm 7 duim, hol 1 el 3 palm 9 duim, gemeten op 40 ton, met al derzelver toe- en aanbehooren, volgens Inventaris, zoo als hetzelve is bevaren door *D. J. Hoff*, en ter bezigtiging is liggende op Vijversburen in de Stadsgracht te Leeuwarden; dadelijk te aanvaarden.

TE FRANEKER

wordt tegen 1° November e. k. of eerder, TE HUUR of TE KOOP verlangd eene *KOOPMANS HUIZINGE*, zoo mogelijk op een der beste standen. Reflecterenden adresseren zich met opgave van stand en prijs onder letters Q. Q., met franco brieven bij den Heer J. H. VAN DER WAL, aldaar.

AL diegenen, welke iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van wijlen den 21 en 22 Junij jl. overleden DUIJE SIEBES GLASTRA en RIMKE JACOBS EIZINGA, Echtelieden te Gorredijk, worden verzocht daarvan *franco* aangave te doen bij MINNE RINKS GLASZ, aldaar, vóór den 15 September 1849.

Ongesteldheid der ingewanden

kan door de pillen van Holloway *genezen worden.*

Diegenen welke lijden aan buikloop of elke andere aandoening der ingewanden, behoorden de Pillen van *Holloway* te gebruiken als het zekerste en veiligste middel om de aanleidende oorzaken tot die ziekelijke ongesteldheid weg te nemen en zoo de maag tot haren gezonden toestand terug te brengen. Dikwerf worden deze ongesteldheden voortgebragt door de gal, en kunnen verhinderd worden door bijtijds eenige dosis van deze onwaardeerbare Pillen te gebruiken, welke erkend zijn als het beste geneesmiddel bij ongesteldheid der ingewanden, van de lever, gal of maag.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN van *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50.
POTJES ZALF van - 0,90, - 2,10, - 3.30, - 8,15, - 15,90, - 23,90.

Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; M. GAARBEEK, te Groningen; H. A. BINKSMA, te Harlingen; H. A. P. VAN GORCUM, te Assen; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

Hardzeilpartij op 't Koevorderhuis.

MET vereischte toestemming gedenkt de Kastelein F. BOKMA, op 't Koevorderhuis, onder Langweer, op Woensdag den 22 Augustus 1849, des namiddags precies ten één ure, te laten Verhardzeilen:

1. *Eene fraaije ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS*, door Jagten en Booten beneden 5 el 6 palm 8 duim, (20 voet).
2. Een nader te bepalen Prijs, door Bootjes beneden 4 el 8 palm, getuigd met Sprietzeil.

HARDDRAVERIJ ENZ.

TEN gevolge van den uitgeschreven biddag wordt het aangekondigde CONCOURS tot een naderen dag uitgesteld; zullende echter de vorige bij en ten huize van J. R. V. D. PLAATS, Kastelein in het Nieuwe Tolhuis te Goënga, ter gelegenheid van de Kermis aldaar voorgenomene VERMAKELIJKHEDEN, volgens vroegere bekendmaking voortgang hebben, terwijl de HARDDRAVERIJ ten bepaalden dage alsnu zal worden gehouden door Paarden die, uitgezonderd als driejarigen, geen Prijs of Premie hoegenaamd hebben gewonnen, en zulks om *eene fraaije PENDULE en twee dito BLOEMVAZEN tot Prijs.*

DOOR Burgemeester en Wethouderen van *Appingedam* op *heden* aan de Directie der HARDDRAVERIJ zijnde te kennen gegeven, dat het *vroeger* verleende *verlof* tot het houden van dezelve, op éénparig advies der drie aldaar ter Stede practiserende Geneesheeren, werd *ingetrokken*, zoo wordt bij deze bekend gemaakt, dat de *weder* aangekondigde HARDDRAVERIJ en BEOORDEELING van SCHOONE TUIGPAARDEN alsnu *onbepaald* wordt UITGESTELD.

Appingedam, den 15 Augustus 1849.

De Mede-Directeur,
R. T. MEES.

*** Nieuwe Atlas van Friesland.

UITERLIJK tot 1 September wordt alsnog de gelegenheid aangeboden, om *afzonderlijke* Kaarten van DANTUMADEEL te bestellen tegen 2 gld. het exempl. Tot dit einde is er een afdruk dezer derde in het koper gegraveerde Kaart van den Atlas, ter visie gelegd op de Secretarie van genoemde Grietenij te *Rinsumageest* en bij den ondergeteekende te *Leeuwarden.*

W. EEKHOFF.

********* BIJ F. CANONGETTE & C°., is verschenen en bij alle Boekhandelaars verkrijgbaar:

HET ZELFBEHOUD

(LA PRÉSERVATION PERSONELLE),

Ged. Verh. over de ZIEKTEN der GESLACHTS-DEELEN, als gevolgen van geheime gewoonten, uitspattingen der jeugd of besmetting, met *Practische Aanmerkingen over vroegtijdig onvermogen*, door Doctor SAMUEL LA MERT, te Londen, in de Hollandsche Taal overgebragt, door P. J. KOORN, *Doctor in de Genees-, Heel- en Verloskunde* te Amsterdam, opgehelderd door VEERTIG GEKLEURDE AFBEELDINGEN, à *f* 2,50, onder enveloppe.

NB. De door Doctor SAMUEL LA MERT als ECHT en KOMPLEET erkende uitgave, bevat, even als het ZELFBEHOUD, 12 GEKLEURDE STAAL-DRUKPLATEN. Alle uitgaven, waarin slechts 6 Platen voorkomen, ZIJN INKOMPLEET.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.